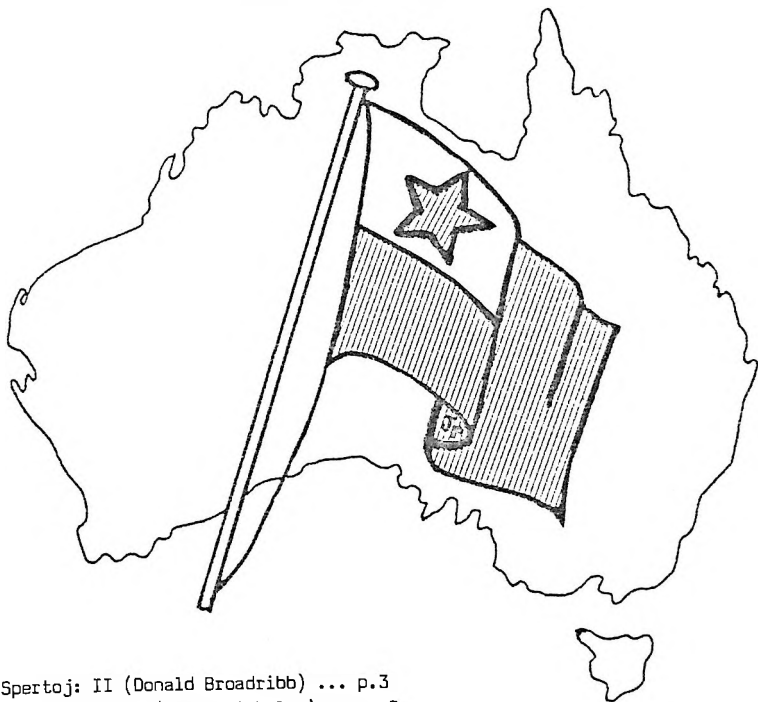

The Australian Esperantist

Numero 267

MAJO-JUNIO 1991

Registered by Australia Post
Publication no. WBG 2488

Spertoj: II (Donald Broadribb) ... p.3

Dek Sturmoj (Niĉjo Nicholas) ... p.9

Kiu Diris Tion? (Ralph Harry) ... p.10

Recenzo: Profilo de Zhou Enlai (rec. Harry) ... p.11

"La Boŝo" - etimologio (Brian Fox) ... p.13

Recenzo: Aspektismaj Reguloj + Komentoj pri Aŭstra-
lia-Esperanta Vortaro (Alan Towsey) ... p.15

Nekrologo: Edward Carson Thomas ... p.21

Diversaj Informoj ... p.22

English Supplement

THE AUSTRALIAN ESPERANTIST

Oficiala organo de la Aŭstralia Esperanto-Asocio

Redaktoro: Donald Broadribb, 46 Great Eastern Highway, Bakers Hill
WA 6562. Telefono: (09) 574 1307. Fax: (09) 574 1298.

Prov. Prezidanto: Justice K. Enderby, 2 Phoebe St, Balmain NSW 2041.

Vicprezidanto: Vera Payne, 36 Donegal Rd, Floreat Park WA 6014.

Sekretario: Ray Ross, 41 Agnes St, Sunnybank QLD 4109.

Vicsekretario: Herbert Koppel, GPO Box 2122T, Melbourne Vic 3001.

Kasisto: Owen Loneragan, 16 Deverell Way, South Bentley WA 6102.

Libro-Servo: Tom Elliott, PO Box 230, Matraville NSW 2036.

Korespondaj kursoj: John Moore, 7 Pelican St, Emu Park QLD 4702.

Prov. Prezidanto de la Ekzamen-Komitato: Donald Broadribb (adreso supre).

P.R.O. (Oficisto pri Rilatoj kun la Publika): Dennis Murphy, 79 Binna-
long Rd, Old Toongabbie NSW 2146

Membreco: \$25 por individuo, klubo kc.; \$30 por familio (ĉiuj ĉe la sama adreso); \$15 (minimуме) por pensiulo aŭ studento. Bonvolu sendi vian kotizon al la kasisto aŭ al la Libro-Servo.

Bonvolu avizi la redaktoron se via adreso estas neĝuste presita sur la adreŝlipeto, aŭ se vi ŝanĝas vian adreson aŭ/kaj nomon.

Sendu ĉiujn komunikaĵojn, artikolojn, librojn por recenzo kc. al la redaktoro. Limdato por ricevo de presotaĵoj por la venonta numero: 1 julio.

SE VI DEZIRAS LEGI PRI IO verku artikolon!

Jes, ĉu vi ne ofte pensis kiam vi elkovertigis vian novan ekzempleron de THE AUSTRALIAN ESPERANTIST "ni vere bezonas artikolon pri..."? Do sendu tiun amatan eseon, ideon, rakont(et)on, esprimon de vidpunkto, ŝercbildon. Ni ĉiuj volos legi ĝin! Preparante la tekston, bonvolu atenti la ĉi-sekvajn postulojn: la teksto devas esti klare tajpita, per nova rubando kaj kun duobla spaco inter la linioj kaj marĝenoj de almenaŭ du centimetroj. Tajpu sur nur unu flanko de ĉiu folio. Netajpitaĵ tekstoj estos malakceptitaj. Por konservi la lingvan nivelon de ĉi tiu gazeto la redaktoro rajtas korekti ĉiun tekston antaŭ aperigo. Laŭbezone ĝi povos esti mallongigita de la redaktoro. Ni ne povas promesi aperigon en la tuj sekvonta numero, krom se temas pri io kronologie urĝa.

SPERTOJ

(2)

de Donald Broadribb

[La sekvanta historieto okazis frue en la 1960oj. Mi decidis reprodukti la tekston de la kvin leteroj (kiuj estas plene aŭtentikaj) sen modifo, kun unusola ŝanĝeto, nome ke mi ŝanĝis la nomojn de la verkinto kaj de la lokoj. La leteroj estis originale parte en Esperanto, sed plejparte en Geoglosa, lingvo inventita de la aŭtoro de la leteroj. Mi reproduktas la tuton en Esperanto, do grandparte tradukis la leterojn.]

1

Mezdezerta Aerarmea Bazo

Arizono, Usono

La 19an de julio, 196-

Kara Don,

Nu, eventoj ja okazas rapide! La pasintan sabaton mi trovis perfektan situon por hidroponika* kultivejo. La loko estas proksimume kvin mejlojn de la Bazo. Oni vendis ĝin malkare ĉar efektive ĝi estas nur peco de la dezerto. El la biblioteko mi prunteprenis librojn pri hidroponiko, kaj laŭ ili jen precize la kondiĉoj plej favoraj por tia kultivado. Sed tio estas nur la unua parto de mia sciigo. La grava parto estas ke mi retiriĝos el la aerarmeo kiam ĉi tiu periodo de servo estos finita en januaro. Tio donos al mi sufiĉan tempon por plenpretigi la hidroponikejon kaj mi povos fondi mian unuan kibucforman komunumon. Ĝi estos plene memsufiĉa kaj per la mono gajnota per vendo de la legomoj ni povos aĉeti konstrumaterialon por pligrandigi la komunumon.

Kio inspiris min estis miaj spertoj en Teksaso. Mi jam skribis al vi ke dumpaske mi vizitis Dalason esperante konvinki la ekleziojn tie ke ili subtenu komunumon. Mi kredis povi konvinki la Metodistojn kaj eble kelkajn aliajn grupojn. Sed ĉiuj timas ion ajn novan. La malnovaj eklezioj estas tute ne inspiritaj. Mi decidis ke mi devos fondi novan eklezion. Ĝi estos nomata la Nova Apostola Ordeno, kaj la komunumo estos esenca parto. Unu el la ĉefaj mankoj en la aktualaj eklezioj estas ke ili ne penetras la tutan vivon, male al la originala intenco. Mi volas diri: oni ne scias kiam ellitiĝi matene, kiam preĝi, kiujn

*Hidroponiko = kultivado de plantoj kies radikoj ne estas en la tero sed en speciala nutra likvo.

vestojn porti. Vi memoras kial mi unuafoje aliĝis al la Aerarmeo antaŭ dekkvin jaroj, ĉu ne? Mi vidis grandegan afiŝon dirantan "Vi neniam devos denove fari eĉ unu decidon sola! En la Aerarmeo NI PRIZORGAS VIN!" Sed mi ne intencas re-aliĝi al la aerarmeo. Mi komprenas nun ke devas esti ankaŭ spirita kvalito.

La Bruderhofanoj* havas la ĝustan celon. Ili unuigas laboron kaj adoradon, kaj ĉiutage listo diras precize kion ĉiu persono devas fari tiutage. Mi multon esperis en la Bruderhof-komunumo proksima al Filadelfio. Sed ilia kontraŭintelektismo seniluziigis min. Ili tute ne havas bibliotekon kaj malpermesis ke mi legu librojn. Mi kredas ke menslaboro estas egale valora kiel korpa laboro, oni devas fari ambaŭ. La celoj de la Bruderhofanoj estas ĝustaj. Ĉiu laboras sur la kampoj, faras brikajn murojn por novaj konstruaĵoj, laboras en la kuirejo, komune adoras, kaj tiel plu. En mia komunumo ankaŭ estos specifika tempo kiam la anoj devos studi. Mi intervjuos ĉiun membron antaŭ lia aniĝo kaj mi decidus kion li devos studi, kaj mi certigos ke estas taŭgaj libroj por tio en la biblioteko. Jam estas ligna kabaneto sur la parcelo kiun mi aĉetis kaj mi ennajlis kelkajn bretojn por komenci la bibliotekon. La unua korpa laboro de la komunumanoj estos konstrui dormejon kaj kuirejon.

Mi povos prizorgi la hidroponikejon nur dum la semajnfinoj dum mi restos en la Aerarmeo, do por ne perdi tempon mi jam komencis prepari liturgion por la Nova Apostola Ordeno. Mi preparas universalan lingvon kiun ni uzos en la Ordeno ĉar mi establos komunumojn tra la tuta mondo. Mi instruos ĝin en la komunumo, ĉiu devos lerni ĝin. La lingvo estas nomita Geoglosa. La Liturgio estos presita en paralelaj Geoglosa kaj Angla kolumnoj, tiel ek de la komenco oni povos kompreni la liturgion. Sed ĉiu volos lerni Geoglosan ĉar nur tiel ili povos plenumi siajn devojn en la Ordeno. Mi establos la unuajn alilandajn komunumojn en Peruo kaj Maroko kaj poste en aliaj landoj. Ĉiu ano devos loĝi dum du jaroj en ĉiu komunumo do ili devos scipovi Geoglosan por interparoli.

Mi anticipas ke la komunumo ĉe Mezdezerto estos plene establita post ĉirkaŭ unu jaro kaj duono. Mi komencos la komunumon en Peruo tuj poste, do la unuaj membroj povos tien iri post siaj du jaroj ĉi tie. La komunumoj estos vera monda komunumo, kun unu lingvo, unu religio, unu vivmaniero.

Pacon!

Johano.

*Kibucecaj komunumoj fonditaj de kristanoj en Usono kaj aliloke.

2

La 3an de septembro, 196-

Kara Don,

Mi sukcesas multe pli rapide prilabori la Universalan Apostolan Ordenon ol mi anticipis. Mi decidis ke "Universala" estas pli taŭga ol "Nova" ĉar mi repretigas la Ordenon fonditan de la Apostoloj, mi ne komencas novan religion.

Mi kredis ke estus malfacile akiri solenajn episkopajn vestojn sed mi trovis tajloron en Mezdezerto kiun tre interesas la Universala Apostola Ordeno kaj li faros ilin oor mi je tre modera prezo. La vestoj estos pretaj por mi morgaŭ kaj mi celebros la Meson jam dimanĉe. Post longa diskutado ni decidis ke mi portos blankan robon kun ora bordero kaj purpura stolo. Ankaŭ estos speciala purpura zono. Mi volis mitron sed la juvelisto diris ke li ne kapablas fari ion tian kaj kiam li telefonis Vestbutikon por Ekleziuloj en Novjorko li trovis ke bona mitro kostas ĉirkaŭ mil dolarojn. La vestoj mem kostos pli ol okcent dolarojn, do mi prokrastos aĉeti mitron ĝis la komunumo estos plene establita kaj ni publike inaŭguros ĝin.

Mi aperigis reklamojn por la unuaj Mesoj en la Mezdezerta Vespera Tagĵurnalo dum la du pasintaj semajnfinoj. Mi esperis povi uzi la Anglikanan preĝejon sed la pastro tie tute rifuzis permeson. Nu, ankaŭ Jesuon oni malpermesis uzi la sinagogojn kiam li komencis predikadi.

Post longa serĉo mi trovis vakan butiketon kaj mi luas ĝin por du monatoj. La lastan semajnfino anstataŭ prizorgi la kultivejon mi perfarbe skribis UNIVERSALA APOSTOLA ORDENO grandlitere super la pordo. Sur unu fenestron mi gluis afiŝon kiu diras la horojn de la Mesoj. Mi decidis celebri tri Mesojn ĉiudimanĉe, je 8.30, 9.45 kaj 11.00 atm. La Aerarmeo rifuzis permesi min uzi la Bazon kiel kontaktadreson do mi devos atendi ke individuoj vizaĝ-al-vizaĝe kontaktu min dimanĉe. Mi metis keston antaŭ unu fenestron, en kiu estas 500 ekzempleroj de la Liturgio de la Meso en Geoglosa kaj la Angla. Mi kunsendas al vi ekzempleron. Kiam vi ricevos ĉi tiun leteron la unuaj Mesoj estos jam celebritaj!

Pacon,

3

La 17an de septembro, 196-

Kara Don,

La Universala Apostola Ordeno nur tre malrapide disvastiĝas. Mi ne supozis ke estos tiel malfacile interesi la publikon pri ĝi, kaj min

kuraĝigis mia trovo ke ĉiuj 500 ekzempleroj de la Liturgio estis forprenitaj. Mi anticipis grandan homamason ĉe la Mesoj. Domaĝe, kiam venis la horo por la unua Meso, neniu persono alvenis. Tamen mi celebris la Meson malgraŭ tio.

Al la dua Meso venis nur unu maljunulo. Li estis iomete ebria, sed mi pensis, nu, el tiaj personoj Jesuo faris siajn disĉiplojn: ne el la riĉuloj sed el la personoj kiujn la socio ne volis agnoski. Do mi recelebris la Meson kaj eĉ inkludis specialan preĝon por lia spirta bonfarto. Estis tre ĝojige trovi ke mi povas improvize paroli en Geoglota. Mi estis tre malcerta pri la komunio, ĉar mi rapide trovis ke la viro estis pli ol "iomete" ebria. Mi decidis doni al li nur la hostion kaj nur mi mem trinkos la vinon. Domaĝe, ĉar mi aĉetis plurajn botelojn da "Mogen David"-vino.* Rabeno informis min ke tiutipan vinon oni uzis en la Paskmanĝo dum la epoko de Jesuo. Sed mi ne bezonis dubi, ĉar la viro stariĝis kaj elstumblis kiam mi estis fininta nur la komencon de la Meso.

Kiam estis la horo por la tria Meso neniu alvenis, do mi decidis ne celebri ĝin kaj anstataŭe iris al mia hidroponikejo por prizorgi la plantojn kiujn mi devis iom neglekti dum mi fondis la Ordenon.

Merkrede vesperon mi vizitis domluigiston kaj luis malnovan domon kiu estos rifuĝejo por senhejmaj viroj. Ili estos la grupo el kiu mi rekrutos miajn unuajn komunumanojn. Mi loĝos tie sabatnoktojn anstataŭ ĉe la hidroponikejo. Dio favoris min! Tuj kiam mi foriris de la oficejo de la domluigisto junulo sur la strato petis de mi dolaron. Mi komencis doni al li la petitan dolaron, sed tuj mi rimarkis liajn nekutimaspektajn okulojn. Do mi pensis, nu, jen jam la unua rekrutoto! Do mi komencis konversacii kun li kaj li diris ke li nomiĝas Joĉjo kaj estas orfo kaj estas senhejma. Mi diris ke li povos senpage loĝi en mia rifuĝejo, kaj mi porpagos manĝaĵojn por li se li prizorgos la domon dum semajntagoj. Li diris ke li preferas monon, sed mi diris ne, mi donos al li nur manĝaĵojn ĉar li eble elspezus monon por toksikoj** aŭ biero. Ni haltis ĉe manĝbutikego survoje al la rifuĝejo kaj aĉetis sufiĉon por li ĝis la venonta semajnfino.

Joĉjo montriĝis ĝuste tia homo; kian mi bezonas por la rifuĝejo. Li diris al mi la nomon de advokato kiun li konas kaj kiu ofte defendas gejunulojn kiujn la polico akuzas pri toksikizado, kaj la advokato siavice helpis min eniri la homoseksualan subkulturon. Sabatvesperojn mi

*Tre dolĉa koŝera vino populara en Usono.

** (PIV-Sup.) = opio, heroino, kokaino, kc.

uzos ĉe la drinkejoj kiujn tiaj homoj frekventas, por rekruti rifuĝejanojn.

Pacon!

4

UNIVERSALA APOSTOLA ORDENO

Ĉefepiskopo Johano T. Robertson

Poŝtkesto 307

Mezdezerto, Arizono

La 15an de oktobro, 196-

Kara Don,

Mi kunsendas reviziitan tekston de la Liturgio. Vi trovos en ĝi plurajn tekstŝanĝojn kaj ankaŭ la plejnovan formon de Geoglosa. Mi devos ankoraŭ pliajn ŝanĝojn fari sed mankas al mi tempo nunmomente ĉar mi devas uzi mian tutan liberton ĉe la Rifuĝejo kaj serĉante rekrutot-ojn. La domo estas sufiĉe granda por nur ok personoj, sed enloĝintoj forlasas ĝin neatendite rapide. Sekve mi devas konstante trovi novajn rekrutojn.

La reĝimo en la rifuĝejo estas tre rigora. Bildo de Jesuo ridetanta estas sur la orienta muro de ĉiu ĉambro. Trifoje dum ĉiu tago la viroj devas surgenuiĝi antaŭ la bildo kaj preĝi en Geoglosa. Mi kredas ke per tio ili transmetas sian homoseksualan amoron al Jesuo anstataŭ al aliaj viroj. Kompreneble mi mem same agas, por kuraĝigi la virojn. Vi ne povas imagi kiom ekstaza estas la sperto!

Kelkaj neanticipitaj problemoj ekaperis. Mi ne sciis ke Joĉjo fuĝas de la polico. La polico trovis ke li loĝas en la rifuĝejo kaj venis por aresti lin, hieraŭ. Ili ankaŭ traserĉis la ĉambrojn kaj trovis grandan kvanton da mariĥuano kaŝita en tirkesto en unu ĉambro. Mi severe ordonis la virojn nepre neniam porti narkotikojn en la domon, sed iel mi ne rimarkis tiun kaŝitan kvanton kiam mi lastafoje kontrolis la tirkestojn en la dormĉambroj. Hodiaŭmatene policanoj revenis kaj informis min ke mi devos stari antaŭ la juĝisto en la distrikta tribunalo la venontan lundon. Oni pretendas ke mi seksatencis junulon (Joĉjon), kaŝis de la polico krimulon serĉatan de la polico (Joĉjon), & posedas narkotikojn.

Mi intencis korporaciigi la Ordenon, ĉar tiukaze mi ne sola respondecus pri kio okazas en la rifuĝejo. Mi petis amikon de Joĉjo, advokaton, tuj prepari korporaciigon de la Ordeno. En Arizono eklezio devas havi almenaŭ du legitimatajn pastrojn por fariĝi korporacio. Mi do petas vin fariĝi Episkopo en la Ordeno. Kiel vi vidis surkape de ĉi tiu paĝo mi jam estas Ĉefepiskopo por ebligi ke estu ankaŭ ordinara epis-

kopo. Vi estos Episkopo por Aŭstralio kaj Joĉjo estos ordinara episkopo por Nordameriko tuj kiam li lernos reciti la liturgion en Geoglota.

Ne ĝenu vin mia arestiĝo. La juĝisto senkulpigos min kiam li sciiĝos ke mi agas laŭ instrukcioj de la Sankta Spirito. De nun mi devos pli zorge kontroli la dormĉambrojn. Mi kredas ke la juĝisto liberigos Joĉjon se la advokato garantios prizorgi lin. Mi intencas mem adopti Joĉjon tuj post la fino de ĉi tiu fiaskonta proceso.

Pacon!

5

La 8an de novembro, 196-

Kara Don,

Mi denove estas ĉe la Bazo. Kiam mi iris al la tribunalejo mi sciigis ke la juĝisto jam estis kontaktinta la Komandanton de la Aerbazo kaj aranĝis resendi min al li por arma proceso. Tuj kiam eble mi telefonis la advokaton, kiu akceptis defendi min en la proceso. La unua parto de la proceso daŭris nur 20 minutojn. Oni postulos raporton de psikiatro kiu ekzamenos min ĉi posttagmeze.

La advokato diras ke ili havas nenian pruvon por validigi la akuzojn. Se la psikiatro raportos favore, la advokato diras ke li povos peti por mi simplan eksigon el la Aerarmeo. Ekzistos neniu konviktito. Tio estas tre grava, ĉar en Arizono neniu konviktito rajtas adopti, kaj mi fervoregas adopti Joĉjon. Mi kredas ke mia plano inaŭguri la komunumon jam la venontan januaron estis tro nematura. Post la proceso mi kaj Joĉjo loĝos ĉe la hidroponikejo kaj ni prizorgos ĝin ĝis ni regule rikoltos sufiĉon por nutri komunumon. Tiam mi povos denove komenci serĉi membrojn por la komunumo, kaj mi tre zorge ekzamenos ĉiun rekru-ton antaŭ ol permesi lian eniron.

Venas nun la psikiatro.

Pacon!

.....

|Post la ĉisupra letero mi neniam ricevis plian komunikaĵon de Johano.
DB|

du strofoj el

DEK STURMOJ
de Niĉjo Nicholas

(Inspirita de la milito kontraŭ Irako)

6

Ho Dio ŝiru mian koron,
Ho Dio disponardu mian sternon,
bot-al-pulme. Se mi ne ploros,
Ho Dio eltranĉu larmojn per razilo.

Ie iu fun.bras
je sia ekflama mondofino.
Se mi arogas homecon,
Ho Dio min kunplorigu.

7

Ŝtormo ŝtormŝtorme
Arboj disdisŝiritaj
Perfajroforne

Sturme ŝtormsturme
Homostoj krevbatataj
Sangŝprucas ĉure

Hak kverko falu
Hak kruro Hak brak manplen-
-i da viscere

viskoz kaj viŝ kaj
vind post vund kaj vol vom vor
vevoĉ kaj vaku

KIU DIRIS TION?

(citaĵkvizo 4)

de Ralph Harry

Jen kelkaj eminentuloj, citaĵoj el kies verkoj, kaj vortoj, pri Aŭstralio kaj aŭstralianoj sekvas. Penu parigi la personon kun la spritaĵo. La solvo aperas sur p27.

(a) D.H. Lawrence	(e) Mark Twain
(b) Sir Henry Parkes	(f) Jules Verne
(c) J.B. Priestley	(g) Patrick White
(ĉ) George Bernard Shaw	(ĝ) P.G. Wodehouse
(d) Anthony Trollope	(h) Oscar Wilde

1. Cusins estas bonegulo - neniu divenus, ke li naskiĝis en Aŭstralio.
2. Ĉi tiu lando, laŭsupoze altkultura, estas ankoraŭ, ho ve, kolonia ŝafbieno.
3. La karmezina fadeno de parenceco kunligas nin ĉiujn.
4. Ĉi tiu estas la plej stranga lando de la mondo.
5. Mi kredas, ke tiu lando kun absurda formo situas precize sub la planko de onia karbkelo.
6. Estas preskaŭ neniu urbo meritanta la nomon urbo, kiu ne havas sian propran ĉevalkurejon, kaj estas multaj kurejoj kie ne estas urboj.
7. Tiuj bravaj vervaj konstruantoj de la imperio estis ĉiam malavaraĵ, donacemaj, gaje senpensaj pri elspezoj.
8. Iliaj urbegoj memorigis min pri Wolverhampton post longa seka periodo.
9. La historio de Aŭstralio ne ŝajnas, legat, historio sed kvazaŭ la plej belaj mensogoj.
10. Neniu en Aŭstralio sin sentis pli bona ol iu alia persono, aŭ pli alta; nur pli bone pagata.

PROFILO DE ZHOU ENLAI

recenzas Ralph Harry

P r o f i l o d e Z h o u E n l a i, de Percy Jucheng Fang kaj Lucy Guinong J. Fang, tr. Wang Chongfang. Beijing, Ĉina Esperanto Eldonejo, 1989. 254p, 36p da fotografaĵoj. Prezo: \$10 de la AEA Libroservo.

Ĉi tiu estas notinda aldono al la jam aperintaj biografioj en Esperanto de eminentaj personoj - Esperantistoj, filozofoj, bonfarintoj kaj politikistoj diversspecaj. Kelkaj estis verkitaj en la internacia lingvo kaj poste tradukitaj en aliajn lingvojn, ekzemple Vivo de Gandhi de Privat, kiun angligis Dorothy Threlfall de Aŭstralio. Kelkaj eldoniĝis unue en nacia lingvo kaj estis tradukitaj en Esperanton, ekzemple Tito de Dediger.

Profilo de Zhou Enlai estis verkita en la angla lingvo kiel kontribuo al la deka datreveno de lia forpaso en 1976. La aŭtoroj, Percy kaj Lucy Fang bone konas kaj Ĉinan kaj "okcidentan" kulturojn. Percy naskiĝis en Fiĝioj en 1914, kaj studis en Quinghua-Universitato kaj Londona Ekonomika Kolegio. Lucy naskiĝis en Jiangsu-provinco kaj ankaŭ studis en Quinghua. Ili pasigis la plejparton de la militaj jaroj en Hindio, kaj post 1945 studis kaj laboris por Brita Brodkasta Korporacio en Londono sed reiris al Pekino en 1949 kiel ĵurnalistoj de Pekina Revuo kaj Radio Pekino.

La Profilo estas malpli analiza biografio ol panegiro de heroo, en la formo de aro da legendoj kaj anekdotoj pri lia vivo, kiel junulo, edzo, partiano kaj amiko-protektanto de la viktimoj de la Kultura Revolucio.

Ja estas dupaĝa kroniko, kie troviĝas listo de la ĉefaj eventoj en la vivo de Zhou Enlai - kiel li gvidis la armitan leviĝon de ŝanhajaj laboristoj en 1927, kiel li faris subteran revolucian laboron en Ŝanhajo kaj aliaj lokoj, kiel li helpis organizi kaj gvidi la faman Longan Marŝadon al Yan'an (1934-1935), kaj kiel li reprezentis la komunistan flankon en intertraktado kun Ĉjang-Kajŝek kaj estis ĉefa intertraktanto de la Partio dum la tempo de la Komunist-Kuomintanga Unuecfronto kontraŭ la japana agreso. La profilo enhavas andekdotojn de tiuj periodoj.

Pli detalan bildon ĝi donas de liaj rilatoj kun siaj kolegoj, kaj malamikoj, kaj la ĝenerala publiko, kiel ĉefministro de la Popola Respubliko kaj kiel la ministro respondeca pri eksterlandaj rilatoj. La plej detala, kaj certe tre interese ĉapitro rakontas kiel, dum la sovaĝeco de la "Kultura Revolucio" (1966-1976) Zhou faris sian plejebulon por teni la registaron kaj ekonomion funkciajn kaj samtempe penis protekti tiujn, kiuj estis maljuste persekutataj de Lin Biao kaj la "Kvarpersona Bando".

Aparte interesa estas la rakonto de la "Ĝeneva Konferenco" pri Koro kaj Hindoĉinio en 1954. Mi estis tiam la Aŭstralia Ĝeneral-Konsulo en Ĝenevo kaj povas atesti, ke la problemoj de manpremoj kun Zhou Enlai, kiujn rifuzis John Foster Dulles kaj Ĝeneralo Walter Bedell Smith ne estas troigita. Mi mem devis atentigi Kavaliron Douglas Copland, kiu estis Ambasadoro en Ĉinio antaŭ 1949, ke vizito al Zhou, kun kiu li deziris konversacii, povus esti rigardata kiel rekono de la Popola Respubliko, eĉ kvankam Copland estis en Ĝenevo ne kiel partoprenanto en la Konferenco sed por kunveno de la Internacia Labor-Organizo.

Tiu afero ankaŭ ebligis al mi kontroli la tradukon de Profilo, ĉar la aŭtoroj citas memoraĵojn de Henry Kissinger, kiu dum sia sekreta vizito al Pekino trovis, ke oni plurfoje aludis la "slight" (ofendon) de tiu rifuzo de Dulles en Ĝenevo. Estas de tempo al tempo restaĵoj de la originala angla, sed la stilo estas bona kaj la esprimoj zorge elektitaj: kun vizaĝo veterskulptita; tuj kaj tute arestitaj; la taskoj, kiujn la lando alvizaĝis; refutanto en la debat-teamo; eburtura tipo; partio-purigado; legendeca heroo; kio estis al li taskita; la komforto al kiu li kutimis; zorgemeco estis patrico (hall mark) de Zhou Enlai; ekstondro el blua ĉielo; vepraj brovoj; malgloran rolon; murskribaĉo; rigora insistanto; socioskorio (scum); protektato (protégé); transturni novan paĝon; liaj vortoj pravis kaj trafis; kostuma provludo; prifajfis kaj malaklamis la vizitantojn; preturkuran (fleeting) ridegon; ripozĉambro (lounge!); ĉesigo de militaĝoj (ceasefire); paŝoteni kun la revolucio; meti dampilon sur la fajran bombaston - kaj multaj aliaj.

Mi vizitis Pekinon dum la Kultura Revolucio kaj vidis la kontraŭ-konfuceajn afiŝojn kaj la polvon sur la jurlibro en la universitata biblioteko, sed Profilo de Zhou Enlai donis al mi multe pli klaran komprenon de tiu periodo, kaj de la signifo de Tian'anmen-placo en la historio de Ĉinio. Mi tutkore rekomendas ĝin.

LA BOŜO THE BUSH DIE BOS HET BOSCH

Etimologio kaj historio de la Sud-Afrika, Aŭstralia,
Nov-Zelanda vorto "bush" kaj Ĝia Esperantigo
de **Brian Fox**

Nederlandanoj establis Kab-Kolonion ĉe la suda kabo de Afriko en la jaro 1652 kiam Anglio ankoraŭ parolis kiel Ŝekspiro. En Nederlando ekzistis nur du regionoj: urboj kaj kamparo. Tamen en Kab-Kolonio ekzistis kvar regionoj: urbetoj, kamparo, montoj, kaj la nekultivata nesenveprigita regiono. Tiun kvaran regionon oni nomis "het bosch" kiu tiam tradukiĝus en la anglan kiel "the woods". Oni ankaŭ nomis la indiĝenan popolon, kiu tiutempe loĝis tie, "boschman", vorto kiu jam Esperantiĝis per "boŝmano".

Britio prenis Kap-Kolonion en 1795 kaj tradukis "bosch" per "bush" ĉar ĝi simile sonis kaj la regiono ne vere similis al la "woodlands" de Anglio aŭ la "heath" de Skotio. Plue, en la angla lingvo oni diferencigas inter la nenombrebla substantivo "the bush" (the woods) kaj la nombrebla substantivo "two bushes" (two shrubs).

En la tiama nederlanda lingvo de Sud-Afriko oni literumis "bosci" kaj prononcis "boŝ", sed en la nuna afrikansa lingvo oni skribas kaj prononcas ĝin "bos". Kiam la eŭropidaj koloniantoj migris norden ili nomis la malaltan kampejon "laeveld/lowveld", kaj la altan kampejon "hoëveld/highveld". La regionon nekultivatan pro dormomalsano kaj malario ili nomis "bosveld/bushveld" aŭ simple "die bos" "the bush".

Ĉi tiu vorto "bush" ankaŭ migris norden al Rodezio kaj orienten al Aŭstralio kaj Nov-Zelando. Dum la liberiga milito en Zimbabvo la gerilanoj nomiĝis "bush soldiers". La vorto bush eĉ foje uziĝas en Usono kaj Kanado kun la sama signifo: eksterurba kaj nekultivata regiono. Por mi la vorto "boŝo" tute taŭgas por tia regiono.

En Afriko la boŝo estas kovrita de herbaro, dornarbustoj, veproj, arboj kaj hufuloj. En Aŭstralio per herboj, arboj, veproj kaj marsupuloj. En Nov-Zelando per arbaroj, veproj, kaj birdoj. Foje ŝajnas ke oni malsame uzas la anglan vorton "bush" en la tri landoj: en Afriko "sovaĝejo", en Aŭstralio "eksterurba", en Nov-Zelando "arbaro", sed ili samas en tiu kvara regiono: eksterurba nekultivata.

[NB: Brian Fox estas nov-zelanda ekssudaafrikano. - la Red.]

BIBLIOTEKO DE AEAde **Ralph Harry**

Kiel sciante, la Biblioteko celas ĉiam havi du kompletojn de THE AUSTRALIAN ESPERANTIST, unu binditan kaj la alian kun apartaj numeroj por faciligi kopiadon, se necese, por provizi informon. Por similaj celoj ni kolektas duoblan kompletan de MONATO. Sed mankas en la dua kompleto de MONATO la sekvantaj numeroj:

1988, numero 1 (januaro)

6 (junio)

7 (julio)

8 (aŭgusto)

1989, numero 1 (januaro)

2 (februaro)

5 (majo)

6 (junio)

Eble iu leganto povus donaci tiujn numerojn al la Biblioteko. Aŭ oni povus pruntedoni ilin al la bibliotekisto, kiu povus fari kopiojn. Pli bone estus, ke oni unue informu min, antaŭ ol sendi la numerojn.

La estonteco

Mi esperas, ke mi povos daŭrigi mian laboron por la biblioteko dum unu-du jaroj, sed ni bezonas personon, prefere en Kanbero, kiu pretus prizorgi la bibliotekon, kompletigi la katalogon kaj katalogi kaj indeksigi la novajn librojn kaj periodaĵojn. Se iu pretus helpi nin kaj poste transpreni la respondecon, tiu bonvolu anonci sin. La Biblioteko estas esenca ilo por aŭstraliaj Esperantistoj, kaj ni nepre devas konservi, pligrandigi kaj plibonigi ĝin.

Ralph Harry, komisiito por la Biblioteko

319 Bayview Village

Bayview NSW 2104

o-o-o

EKSPLIKETO

En la satira recenzo pri la "6a eldono de PIV" eldonota en 2083, en nia januara numero, "gigabajto" = miliardo da bajtoj, "megabajto" = miliono da bajtoj.

WINDOW ON THE WORLD

In unexpected places

A reader discovered in Isabel Allende's The House of the Spirits the following unexpected passages:

The pendulum's autonomous movement pointed to the letters, forming messages in Spanish and Esperanto, which proved that these, and not English, were the only languages of interest to beings from other dimensions, as Clara wrote in letters to the ambassadors of the English-speaking powers. They never answered her, and neither did the various ministers of education whom she wrote in order to explain her theory that instead of teaching English and French, which were languages for sailors, peddlars, and money lenders, the schools should insist that all the children in the country study Esperanto.

(p.307).

... during recess she would sit in the farthest corner of the courtyard so no one could see her, trembling with the hope that someone would invite her to play and simultaneously praying that no one would notice her. Her mother had warned her not to try to explain her Uncle Jaime's medical texts, and not to tell the teachers about the advantages of Esperanto over English. Despite these precautions, from the very first day, the headmistress had no trouble discerning the eccentricities of her new pupil ... and when she was certain of the diagnosis she summoned Blanca Trueba to her office and explained as politely as she could that the child was simply not cut out for a British education ...

(p.344)

□

MONTREAL

Candidates are being sought for the Tim Einihovici Memorial Prize to be awarded in July 1992. It consists of an all expenses paid trip to Montreal, Canada, to participate in the World Esperantist Youth Organisation's (T.E.J.O.) annual congress. The competition is open to all young men and women aged 17-29 who have begun the study of Esperanto this year and obtain a pass with honours in at least the Elementary Examination conducted by the Australian Esperanto Association. Interested persons please contact Idyss Einihovici at 88 Newry St, Floreat Park WA 6014. (By the way, Montreal is in French Canada, so don't count on English to help you out!)

NON-ROCK MUSIC

(Esperantists are not always staid and stodgy. The following article is nearly a year old but only recently arrived on your editor's desk. It is a report by Andrzej Broda of Poland, and was originally published in Esperanto in Rok-Gazet' issue no. 1 for 1991.)

INTERNATIONAL FESTIVAL OF ESPERANTO CULTURE

From July 4-9, 1990, the International Festival of Esperanto Culture was held in Budapest, organised by the Hungarian Esperanto Association in the Lång House of Culture. According to the official announcements the festival was to include a conference on "Aims and strategy of the Esperanto movement", and was intended as an alternative to the 75th International Esperanto Congress being held in Cuba which many people could not attend.

By invitation of the HEA a nine-person delegation from the Esperanto Youth Club of Koszalin (Poland), which in turn was mostly composed of the Young Esperantists' Singing Ensemble "Espero", was able to attend and to actively contribute to the arts program... I will limit my impressions to the musical part of the program. The evening of July 6 musicians and magicians gave their presentation on the stage of the House of Culture. The program began with a professional Hungarian opera singer whose repertoire consisted of songs by F. Schubert in Esperanto.

Though not being especially interested in this branch of the arts I nevertheless attended her recital and found it rather interesting. There is certainly an advantage in having a variety of musical styles in Esperanto. It is worthwhile supporting any attempt to make our culture more colourful but that does not imply any let up in the attempt to raise its level.

This was followed by the Young Esperantists' Singing Ensemble "Espero" which appeared on stage twice as if forming the framework for the the evening program. It presented its Esperanto pop music... Its intent was to entertain, and to some extent amuse, the public, but not to let the listeners forget some values that cannot be bought.

Because of the prolonged absence of Anita Nowakowiska, our "master

of the synthesiser", the ensemble had to be accompanied by a tape. Two magicians from Hungary and Czechoslovakia shared the program with "Espero", a rather novel idea.

After the second and third parts featuring "Espero" a pleasant Hungarian chorus took the stage, directed by Wiesław Tomaszewski though he is not from Budapest. The last item on the program was felt by some to be the most exciting. A Hungarian singer sang, among other songs, "Ino en am'" ("Woman in Love") by Barbara Streisand, which aroused special interest because of her emotion filled version. It was very much worth waiting for this item.

Sunday evening was devoted to puppet theatre...

ESPERANTO RECORD ALREADY A COLLECTORS' ITEM!

In the USSR last summer (=July-September, there) a new LP in Esperanto was released by Melodiya, The USSR's record manufacturer and distributor. It had been intended to be ready in 1987 but for reasons unknown its release was held up for three years. Pre-release sales (4000 in the USSR and 1000 foreign) meant that none found their way to the open market, it is already a rare, collectors' item.

INTERNATIONAL BANKING VIA ESPERANTO

One of the most perplexing problems of our century has been to enable private individuals to send money between countries in relatively small amounts, e.g. to purchase books, pay fees etc. Many countries prohibit private individual international transactions. Others, such as Australia, allow such transactions but at a very high cost. For example an international cheque purchased at a bank, or an international money order from a post office commonly attracts a fee of \$5-\$10 as well as, usually, a relatively unfavourable rate of exchange. For many decades it has been asked whether Esperanto, which is used in most countries of the world, might be of use in solving this problem for the small purchaser.

The first formal attempt at an Esperanto based system of international currency exchange was developed by Herbert F. Höveler (better known under his pseudonym of E. Ĉefeĉ) who opened an international bank

in 1907, in conjunction with a German and a Russian bank. Cheques were issued in a currency system of "spesmiloj", 1 spesmilo = 0.733 grams of pure gold = about \$0.50 U.S. at that time. This international bank operated until 1918, when Höveler's death and the First World War made its continuance impossible.

After the Second World War, the Universala Ligo (an Esperanto organisation with its seat in the Netherlands) in 1959 arranged with the Netherlands Mint in Utrecht to mint coins with values of 1, 5, 10, and 25 "Stars", most in quantities of 10 000, some made of copper (for general use) and some of silver (for collectors). However no arrangements were made for general purposes usage.

At present still another attempt at an international system of banking arrangements for ordinary individual accounts is under trial by the international Universala Esperanto-Asocio, also with its seat in the Netherlands. Every ordinary member of the UEA automatically has an account with the UEA, as do most national Esperanto organisations, publishers and commercial enterprises. Sums can be credited to your UEA account by payment in local currency to the local UEA agent (in Australia this is the AEA Libroservo, PO Box 230, Matraville NSW 2036) which is then credited (in Dutch guildens) to your UEA account. The UEA sends regular statements of account to those with a balance in an account with them. It remains to be seen how effective this new attempt at international banking for ordinary individuals will be. At present the UEA levies no bank charges.

(Based on an article by William Harmon
published in the UEA's magazine Esperanto
February 1991.)

THE CATHOLIC MASS

Although Mass has been celebrated in Esperanto for many years, until now there has never been an officially authorised text of the Mass. In November, 1990, final approval was given by the Vatican to the proposed Roma Meslibro, Roma Legaĵaro, and Ritaro por la Meso, subject to the "Norms for the Celebration of Holy Mass in Esperanto" - which, however, exclude the sacraments of confession, marriage, and baptism.

(From a news note in Esperanto, February 1991.)

ASPEKTISMAJ REGULOJ

recenzas Alan Towsey

Aspektismaj Reguloj pri la Uzo de Verbiaj Formoj en Esperanto, de Olav Reiersøl. 74 A4-paĝoj. Eldono de la aŭtoro, Olav Reiersøl, Torødveien 109, N-3135 Torød, Norvegio.

Kiam mi ricevis de la Redaktoro de TAE ĉi tiun libreton por recenzo, mi pensis: "Ho, hm, ankoraŭ unu libro pri la pasivaj participoj -ata, -ita, plua aldono al tiu jam vasta biblioteko da verkoj pri la ĝusta uzo de tiuj participoj."

Preskaŭ certe la plej multaj ordinariaj Esperantistoj scias nenion aŭ malmulton pri tiu multego da skribaĵoj pri problemoj kiu ne ekzistus se oni zorge studus kaj logike interpretus la klarigojn en la Fundamenta Gramatiko de Esperanto kaj la ekzemplojn en la Ekzercaro - kaj eĉ se ili scius, ili egale preskaŭ certe restus indiferentaj antaŭ ĝi.

Kaj se la ekstermovaduloj scius pri ĝi, preskaŭ neniu el ili entreprenus la lernadon de tiel malfacila lingvo! Sed la fakto estas, ke Zamenhof kreis tre simplan lingvon ...

Mi supozas, ke la moralaĵo tirota el ĉio tio estas: neniam lasu (pretendantajn) akademiulojn meti la avidajn manojn sur bonan kaj simplan ideon - ili baldaŭ komplikos kaj ruinigos ĝin! (Same kiel kamelo estas ĉevalo planita de komitato!)

Ĉi tiu libro estas zorga analizo de la nekonsekvenco kaj kontraŭdiroj ne nur inter la "spertuloj" (Kalocsay, Waringhien, Plena Analiza Gramatiko, la Akademio, Lapenna, ktp.), sed ankaŭ ofte inter la propraj asertoj de preskaŭ ĉiu el ili, pri verbaj formoj kaj kategorioj, signifado de verbaj radikoj, kaj (plejparte) la "ĝusta" uzo de la pasivaj participoj.

Multaj el la kritikoj de la aŭtoro estas trafaj, sed kelkaj el ili estas ja harfendemaj, ekzemple lia teda ripetado de "Je kiu tempo?" post asertoj pri "kompletigo". Li ŝajnas preteratenti la malfacilegon formuli nekontestablajn regulojn pri ajna lingvo.

La libro multe parolas pri "aspektismo", "tempismo" kaj "simpozi-

ismo" - terminoj sensignifaj kaj eroteraj por la plej multaj Esperantistoj, kaj miacopinie neaplikeblaj al Esperanto - kaj kiuj certe neniam eniris la kapon de Zamenhof kiam li kreis la lingvon! Ĝi atakas la "Aspektismon" de la Akademio kaj ties regulojn pri -ata, -ita, kiel malakordajn kaj malklarajn.

Povas esti ... sed la 25an de novembro 1967 aperis Oficiala Komunik-aĵo de la Akademio, kiu lasas nenian dubon pri la senco de (ekzemple) frazo citita sur p.27 de ĉi tiu libro el Aktoj de la Akademio I (p.29): "Oni transportis lin en hospitalon, en kiu li estis operaciita" = "They took him to a hospital, where he was operated on". Por esprimi la pluskvamperfekton (= "... where he had been operated on"), oni do diru (laŭ la supre menciitaj Aktoj, p.29) "... en kiu li jam antaŭe estis operaciita." Laŭ mia sperto tio ja estas la normala uzado. (Kaj por: "The door was opened when we arrived" oni diru: "La pordo estis malfermita" (aŭ: oni malfermis la pordon) kiam ni alvenis." "The door was open when we arrived" = "La pordo estis nefermita/estis jam malfermita/staris malfermita ... ")

Certe mi ne konsentas kun Gregor (citita sur p.50: 20.10) ke "En Esperanto distingo inter -ata kaj -ita estas afero de stilo, ne de gramatiko", sed laŭ mi Schwartz (citita sur p.19: 6.16) pli pravus dirante: "En multaj" (mi mem dirus: kelkaj) "okazoj oni povas uzi same korekte -ata aŭ -ita. Tiam la elekto estas nur subjektiva afero kaj dependas de la persona vidpunkto."**

Rimarkinde estas tamen, ke la aŭtoro mem ne proponas klarajn regulojn por finfine decidi la aferon! Sed almenaŭ mi ne rimarkis iajn preserarojn ...

Resume: se vi - ordinara, mezklera Esperantisto - volas esti tute konfuzita pri la uzo de -ata, -ita, provu legi ĉi tiun libron! Se aliflanke vi volas uzi la pasivajn participojn ĝuste, simple sekvu la regulon, ke -ata esprimas daŭron (longan aŭ mallongan!) aŭ ripetadon (same kiel la sufikso -ad): "La infano kriegis dum ŝi estis atakata de hundo", kaj ke -ita esprimas kompletigitan, finitan agon ("Ŝi estis atakita de hundo hieraŭ"). Ekzemplo de la Schwartz-a opinio: "La infano kriegis, kiam ŝi estis atakita/atakata de hundo hieraŭ".** Analizu vian penson, kaj skribu aŭ parolu laŭ via propra vidpunkto. Tiam vi malofte eraros, kaj ĉiu vin bone komprenos!

*Mi memoras, ke, tuj antaŭ la Dua Mondmilito, mi, juna instruisto, provis kiel denaska parolanto de la angla instrui tiun lingvon al grupo da Germanoj ĵus enmigrintaj Aŭstralio. Iun vesperon, iu Germano demandis: "Kia estas la diferento inter: 'I go', 'I am going' kaj 'I do go'?" (La tri formoj de la prezenco de iri en la angla). Mi respondis memfide: "Tio estas tre simpla. Oni uzas 'I go' kiam oni parolas pri ĉiutaga, kutima afero: 'I go to school every day'" ("Mi iras ĉiutage al la lernejo"). "'I am going' kiam la ago daŭras je la momento de parolado: 'I am going to the door now'" ("Mi estas iranta al la pordo nun" t.e. "iranta al la pordo dum mi parolas"). "'I do go' por emfazo: 'I do go to school every day'." La virino pripensis momenton, tiam diris malrapide: "Je-e-es, sed hieraŭ mi aŭdis iun diri: 'I am going to the pictures tomorrow'" ('Morgaŭ mi intencas iri al la kinejo'). Mi gratis la kapon, kaj diris iom konfuzite: "Mi plu pripensas la aferon kaj klarigos morgaŭ!" - kaj hejme mi konsultis la regulojn kiel uzi la prezencon en mia gepatra lingvo ... en germanlingva gramatiko de la angla!

Provu ankaŭ difini la diferencon inter little kaj small: a pretty little house; a pretty small house; Poor little boy! (ne small!)

**Komento de la Red.: Eble helpas legantojn legi la tutan ekzemplon donitan de Schwartz: En multaj okazoj oni povas uzi same korekte -ata aŭ -ita. Tiam la elekto estas nur subjektiva afero kaj dependas de la persona vidpunkto. Ekz.: "Dum la foiro la vizitantoj estis transportataj per specialaj verturiloj". Ni vidas la vizitantojn kiel unu tut-aĵon, ĉiam renoviĝantan, ĉiutage re-kaj-retransportatan. Mi nomas tion "kolektiva -ata" ... Sed se ni rigardas la vizitantojn kiel unuopulojn, ni diros "estis transportitaj", ĉar por unuopuloj la transportado estis unufoja kaj havis finon. @

o-o-o

AŬSTRALIA-ESPERANTA VORTARO

komentoj de Alan Towsey

Kun granda intereso mi legis la recenzon de la AEV de S-ro Leereveld en TAE Jan.-Feb. 1991. "

Kelkaj el liaj kritikoj estas ja trafaj, kaj mi konsentas, ekzemple, ke eble ledeclignarbo estas pli bona traduko por "leatherwood tree",

aŭ arbarbrulego por "bushfire", kaj tendumfajro por "campfire". Ankaŭ ke mankas veraj tradukoj por kelkaj vortoj, kiaj grey nurse, Balmain bug ktp. (Efektive, tion ĉi mi mem ne rimarkis. Ĉu griza ŝarko, ikako (N)?)

Pri marsupialo, marsupiulo: ne plaĉas al mi la uzo de -ulo por nehomaj estaĵoj (kvankam ĝi ja estas tiel uzata, kaj eĉ Zamenhof uzis tridekferulo por ŝipo kun tri ferdekoj), speciale tie, kie povas estiĝi ia duba senco - por mi, ekzemple, mamulo estas virino! Por "mammal" mi preferus mambesto.

Sed kial S-ro Leereveld nomas "monstraj neologismoj" bumerango, vakero, vumero ktp.? Bumerango kaj vakero jam antaŭ longe eniris la lingvon, kaj se tiuj, kial ne vumero ktp.? Same aborigeno ne nur troviĝas en PIV kaj Fulcher & Long, sed ankaŭ en la Dictionnaire Espéranto-Français de Grosjean-Maupin, eldonita en 1910! (Parenteze, hamburgro-n mi prunteprenis el MONATO por la Aŭstralia Antologio!)

Ĉu la uzo de -ĉj por aĵoj vere estas neologismo propra al AEV? Laŭ piednoto sur p.14 de ESPERO EL KOREIO, Nov.-Dec. 1990: "Estas eble uzi tiujn sufiksojn ankaŭ kun nomoj de familianoj, aliaj personoj kaj eĉ kun objektoj" (mia emfazo).

S-ro Leereveld pontifike asertas, ke "ĉefliteroj ne povas aperi en la interno de vortoj". Kial ne? Kiu malpermesis tion, kaj kun kia rajto? En la oficiala listo de normaj landnomoj antaŭ nelonge publikigita de la Akademio (vidu TAE Marto-Aprilo 1989) troviĝas, ekzemple, Papuo-Nov-Gvineo, Aŭstro-Hungario, Indo-Eŭropa, Sent-Kristofo, ktp.! Kiel ie diris Zamenhof, "Propra opinio ne estas leĝo por alia" ...

S-ro Leereveld ne mencias en siaj kritikoj de, ekzemple, brasikarbo, ke ĝi estas signita "ordinara lingvo", kaj ke la proponita neologismo estas livistono. Per vortoj kia brasikarba ĉapelo la kompilintoj de AEV evidente volis redoni iom de la aŭstralia etoso, kaj certe ĉiu tradukonto aldonos klarigon de tiaj vortoj en glosaro ĉe la fino de sia tradukaĵo, kiel ni faris en Aŭstralia Antologio. S-ro Leereveld preteratentas la fakton, ke ĉiu lingvo bezonas pitoreskajn esprimojn aŭ idiotismojn, eĉ internacia lingvo kia Esperanto (ekz., Li sidas en la kaĉo; ruĝliteraj minutoj). La vortfara metodo uzita en la AEV konformas do preskaŭ ĉie kun tiu ĝenerale uzata ĉie de ordinaraj Esperantistoj.

Mi ne tute samopinias kun S-ro Leereveld pri liaj ideoj koncerne la tradukon de anglaj/aŭstraliaj vortoj en Esperanton, kiel li klarigis ilin ankaŭ en siaj artikoloj en TAE Nov.-Dec. 89 kaj Majo-Junio 90. Li ŝajnas voli apelacii al la logiko por subteni siajn argumentojn. Sed en lingvo, la logiko ne ĉiam estas fidinda arbitracianto - plej ofte la uzado regas. Por citi nur unu ekzemplon: mother tongue - la lingvo, kiun infano lernas de sia patrino. Franca langue maternelle, itala lingua materna, hispana idioma materno, germana Muttersprache, nederlanda moedertaal, norvega morsmal, indonezia bahasa ibu, ĉiuj signifas "patrina lingvo". Japana bokokugo = patrinlanda lingvo. Rusa kaj pola uzas vortojn kiuj signifas "patra lingvo". Ĉiuj do enhavas la saman ideon. Sed kion uzas Esperanto? - "gepatra lingvo" = la lingvo de la gepatroj. Nu, ĉar ofte ĉiu el la du gepatroj parolas malsaman lingvon ol la alia, kiu lingvo en tia kazo estas la gepatra lingvo de la infano?! Longe mi luktis kontraŭ gepatra lingvo, pledante por patrinlingvo, sed vane - fine mi rezignis, venkite de la uzado!

Tamen, malgraŭ ĉio tio, mi respektas la opiniojn de S-ro Leereveld, ĉar li ja estas sperta kaj tre kompetenta Esperantisto, kun preciza kaj logika menso. Eble oni povus inviti lin kunlabori je eventuala kvara eldono de AEV.

O-O-O

RAPORTETO EL SOVETUNIO

De Trevor Steele

10 marto 1991

Karaj amikoj, ĉu Aŭstralio ankoraŭ ekzistas? Ĉi tie mi neniam aŭdas pri ĝi.

Post kvin monatoj mi nun foriros de Kievo, kie mi renkontis multajn geamikojn. Dum la lastaj ok-dek semajnoj mi ĉiam vekiĝas kun raŭka gorgo, kaj dumtage mi foje sentas pezan lacecon. Jes, oni diras al mi, jen la unuaj simptomoj de radioaktiveco: ĉu vi jam suferas kapdolorojn? Bonŝance mi ankoraŭ ne spertis tiun trian simptomon. Kievanoj ŝajne kutimiĝis al tiuj ĝenoj kaj provas ignori ilin - kaj krome, kion ili faru? - Ĉernobil situas nur 90km norde.

Ĉiufoje, kiam mi vojaĝis sufiĉe foren la simptomoj malaperis, sed revenis, kiam mi ree atingis Kievon: do ne nura hazardo. →

Mi supozas, ke la vivo en Kievo estos eterne influata de Ĉernobil. La grundo la aero, la rivero, la neĝo kaj pluvo - kaj probable la vegetaĵoj kaj bestoj de la regiono - infektiĝas. Antaŭ unu monato estiĝis onidiro, ke la rivereto Pripjat (kiu ricevas la elfluaĵojn de la reaktoro) leviĝis super ĉiujn barojn kaj ĵetis radioaktivaĵojn rubaĵojn en la Dnepr, kiu provizas akvon al Kievo kaj milionoj da aliaj homoj. Tuj alarmis telefonoj milionope: oni avertis parencojn kaj amikojn tuj pleniĝi pelvojn kaj poste fermi akvotubojn. La postan tagon la registaro oficiale informis, ke la onidiro estas falsa. Sed oni memoras la silentojn kaj mensogojn de registaroj: eble kelkaj homoj ankoraŭ uzas akvon nur el siaj pelvoj...

Cetere la politika etoso estas aktuale pesimisma. La provoj plibonigi la ekonomion ĝis nun fiaskis, kaj la "aparato" iom post iom provas strangoli ankaŭ "glasnostj". Miĥail Gorbaĉov ŝajnas esti aŭ senpova aŭ libervola alianculo de tiu "aparato".

Dum la venontaj tri monatoj mi instruos en Tallinn, Estonio. Mi jam vidis gigantajn barikadojn sur la stratoj de tiu balta urbo: oni timas, ke ankaŭ tie povus baldaŭ ruliĝi tankoj, ke soldatoj mortigos senarmilajn civilulojn por konservi ordon kaj pacon.

Tre interesaj estis miaj vizitoj al Esperanto-grupoj. Kompreneble la esperantistoj estas ĉi tie, samkiel en ĉiuj landoj, nur oneto de la loĝantaro, sed nia lingvo vere vivas en SU. Ĉar samideanoj en SU ne povis vojaĝi eksterlanden, ili organizis multajn diversajn renkontiĝojn en la propra kaj ja multlingva lando. Estas amaso da talentuloj en la movado, kaj plej kuraĝige, abundas junuloj.

Mi skribos pli detale en posta raporto.

□

.....

DEZIRAS KORESPONDI

15jara knabo en Sovetio:

SU-618120 Permskaja obl., DSA

St. Razina 85-21

Brjŝnikov Petro

USSR

INDONEZIA ESPERANTO-SOCIETO

fondita 1976 en Semarang, disiĝis en 1960 sed nun reaktiviĝis. Mankas Esperanto-legaĵoj ĉar en Indonezio estas tre malfacile aĉeti librojn kaj gazetojn en Esperanto. La biblioteko de la Societo petas Esperanto-librojn kaj gazetojn (ĉu novajn, ĉu nenovajn) por utiligo en instruado. Adreso: Indonezia Esperanto-Societo, Jl. Im Pringgodani dalam II No. 11, Semarang 50141, Indonezio.

NEKROLOGO

EDWARD CARSON THOMAS - 1914-1991

Edward Carson Thomas naskiĝis la 5an de aprilo 1914 en Londono, la plej juna el dek infanoj. Li venis al Aŭstralio en 1955, loĝis en Melbourne kaj Geelong kaj laboris ĉe la Shell Petrolkompanio. En 1976 li emeritiĝis kaj translokiĝis al Toowoomba. Bedaŭrinde 5-ino Jessie Thomas mortis antaŭ ol ili bone alkutimiĝis al la nova vivado.

Carson aliĝis al klaso pri Esperanto ĉe la Eduka Centro por Plenaĝuloj dum 1976, kaj daŭre studis la lingvon ankaŭ post kiam studado sub la aŭspicioj de la Eduka Centro por Plenaĝuloj ĉesis. En 1982 estis decidite ke la 4a Somerlernejo okazu ĉe la Universitato de Nov-Anglio, en Armidale, NSW, en januaro 1983. Carson multe laboris pri detaloj kun aliaj komitatanoj kaj same faris por la 5a Somerlernejo en januaro '85. En 1985 Ray Ross preparis historion de AEA. Carson kompostis la tutan enhavon per aparato sia.

Ĝis la 2a de aprilo 1991 li restis entuziasma kaj afabla ano de Toowoomba Esperanto-Societo kaj AEA. Tiun matenon arterio rompiĝis kaj kuracistoj en Toowoomba kaj en Hospitalo Prince Charles en Brisbano ne povis evitigi lian morton.

Samideanoj kiuj ĝuis la amikecon de Carson memoros perfektan Gentlemanon. Ni kondolencas liajn nevinon kaj familion, 5-inon Patricia Dunn kaj forajn parencojn anglajn.

Jean Lehane

DEZIRAS KORESPONDI

Bidur Raj Badal
P.O. Box 2231
Kathmandu
Nepalo

.....

JAGE

Motoj: JAGE, JAGE against the dying of the light
Pense globaj, JAGE lokaj

Por kompreni la unuan moton, necesas prononci la vorton JAGE angle, kaj havi iometon da kono de angla poezio. Por kompreni la titolon de la oficiala organo de JAGE, Luka Bulteno necesas koni la oficialan vorton "luko". La unua moto kaj la nomo de la bulteno estas ŝercaj - kun serioza celo. Tiu celo estis porti kaj freŝan aeron kaj freŝan lumon en la Esperanto-movadon aŭstralian. J.A.G.E. = Junulara Aŭstralia Grupo Esperantista. Sed JAGE-n konas nur malmultaj personoj. Ĉu arkaŭ vi renkontis ĝin? Temas pri luko per kiu sunbrilo kaj ĝojo povos plenigi esperantan Aŭstralion, kaj nur el tio povos konsisti nia futuro.

Adreso de la JAGE-sekretario: Niĉjo Nicholas, 17 Renowden St., Cheltenham Vic 3912.

28-AJ BALTAJ ESPERANTO-TAGOJ

Tartu (Estonio) 8-15 julio 1991

Ĝenerala temo: Humanismaj edukado kaj kulturo - bazoj por la demokratia sociordo. La semajno inkludas Someran Universitaton, amatorartan konkurson, fakkunvenojn de "Esperanto kaj la naturo", ekskursojn, kaj multon pli. Kosto: US\$40, plus malaltaj loĝ-kaj-manĝ-kostoj. Necesas sendi aliĝojn kun partoprenpago antaŭ 1 junio. Grave: Aliĝantoj el ali-aj landoj (do ankaŭ =aŭstralianoj) ricevos oficialan inviton de la urbestro de Tartu por faciligi vizajn formalizaĵojn en sovetuniaj konsulejoj. Adreso por aliĝiloj: Estona Esperanto-Asocio, Olevimägi 12, 200101 Tallinn, Estonio.

RETROKOMENTE**RETROETNEMOK****ETNEMOKORTER**

En la januara numero de TAE aperis mia sepaĝa recenzo de la "Aŭstralia-Esperanta Vortaro". Spite la longecon de la recenzo, ĉiu el la kritikeroj kaj prijuĝoj miaj povas bezoni (kaj ricevi) miajn pliklarigon kaj defendon. Sed tio estus aldoninta plian dudekon da paĝoj. Mi kompreneble ne povis nek povos foruzi TAE-n por tiu pli-malpli scienca celo, eĉ se la redaktoro permesus tion. Tamen kelkaj interesatoj ŝatos eble legi tiujn pliklarigojn pri kelkaj el la multaj juĝoj kaj opiniioj menciitaj en la recenzo.

Se vi mencias la specialajn punktojn ekzamenendajn, mi volonte sendos al vi la bezonatajn Esperantolingvistajn klarigojn (konsiderante ankaŭ eventuale presotajn kritikojn al mia recenzo). Tiamaniere TAE, anstataŭ pleniĝi per tede longaj specialistaĵoj verŝajne ne interesantaj la ĝeneralan legantaron, povos uzati por la multaj aliaj interesaj artikoloj kaj informoj haveblaj.

Marcel Leereveld
12 Heather Grove
Belgrave South, Vic. 3160

LA SOMERLERNEJO EN ADELAJDO, JANUARO 1991

informo kontribuita de **Marcel Leereveld**

Bonvolu aldoni al la raporto en TAE numero 266:

En la mateno de la unua tago interrompis mian kurson telefonvoko el Havano, Kubo. La telefonanto, en perfekta Esperanto, menciis ke li legis pri la lernejo kaj sukcesis, post duonhoro da telefona serĉado en Adelajdo el Havano, trovi nin. La celo de lia voko estis ke li deziris telefone ricevi raporton por disaŭdigi ĝin la morgaŭon per radiostacio Havano mallongonda. Unu el la partoprenantoj en la lernejo tuj komunikis al li tiun raporton, kvankam neprepare, kaj la tuta mondo povis aŭdi ĝin (ne sciante tamen pri la altaj telefonkostoj suferitaj de la Kuba alvokanto).

KONFERENCO DE LA U.N. ASOCIO EN MELBURNO

informo kontribuita de **Marcel Leereveld**

Dum la lasta semajno de februaro 50 universitatnivelaĵ studentoj el diversaj ŝtatoj partoprenis en konferenco organizita sub la aŭspicioj

de U.N. Asocio, en Melburno. Diversaj parolantoj estis invititaj instigi diskutojn pri internacia kunlaborado. Unu posttagmezo estis dediĉita al diskutkunveno pri la Internacia Lingvo. La studentoj apartiĝis en malgrandajn grupojn, kaj devis traduki ne-facilajn Esperanto-tekstojn anglan, kun la helpo de reguloj pri la gramatiko kaj vortkonstruado, kaj fojfoja helpo de sia tiucela instruisto, Marcel Leereveld, kiu planis la eksperimenton. La studentoj multe ĝuis la taskon, kaj foje rimarkinde bone sukcesis. Oni sugestas organizi similajn laborkunsidojn en aliaj universitatnivelaĵoj centroj en Aŭstralio.

28A AEA KAJ 57A NZEA ESPERANTO-KONGRESO

11 - 19 januaro 1992

Universitato de Okcidenta Sidnejo

dua listo de partoprenantoj

11. Ray Ross (Qld)	16. Ralph Harry ((NSW)
12. Peggy Ross (Qld)	17. Jack Fallu (Vic)
13. Erika Vathis (Usono)	18. Ivy Fallu (Vic)
14. Sylvia Burkitt (NSW)	19. Marjorie Ellyard (ACT)
15. Margaret Chaldecott (NSW)	

NSW:11; VIC:4; QLD:2; USONO:1; ACT:1 = 19

listo ĝisdatigita la 17an de aprilo, 1991

La LKK raportas ke planoj por la kunligitaj Kongresoj progresas favore kaj ili invitas aliĝilojn de tiuj kiuj ĝis nun sin ne registris - tio estas dezirinda por lasi firmigon de la aranĝoj. Ili ankaŭ petas ĉiujn serioze konsideri proponi sin por kontribuo al la programoj. Paroladoj, prelegoj, kantistoj, deklamistoj, muzikistoj ktp estas speciale bonvenaj - ankaŭ dramogrupoj kaj Ĥoroj por la konkursoj (ĝis nun nur brisbanaj grupoj nomis sin kiel kandidatojn). Bonvolu kontakti la Sekretarion de la LKK, Les Scott, 34 Ocean Road, Manly NSW 2095. ATENTU KE POST JUNIO LA ALIĜKOSTO POR LA KONGRESO PLIALTIĜUS! ☐

DEZIRAS KORESPONDI

18 jara studentino, kiu ŝatas vojaĝi, kolektas fontoplumojn, bildkartojn, kalendaretojn:

USSR, UKRAJNO 245110

p.k. N50

Sumska obl.

Shostka - 7

Viktorija Savĉenko

LIBROSERVO DE AEA

Suplementa librolisto

- 667 Cigana Romancaro (Fernand Diego) 110p \$8.50
 677 La Kialo de l'Vivo (Leon Denis) 50p \$8.50
 800 Mi Juna (Manashi Das Gupta) Aŭtobiografio 102p \$20.40. Recenzita en TAE marto 1990
 187 Hamleto (Shakespeare/Zamenhof) reeldono 205p \$19.30
 817 Akademias Studoj 1988-1990 560p \$26.00. Recenzita en TAE sept. 1990
 760 Dolĉe-Amare (Emile Van Damne) 87p \$11.00
 78 Esperanto por Ni (H & K Mikula's) 4 vol. porinfana lernolibro. 62p \$39.70
 485 Internaciaj Ekzamenoj UEA/IKEI 1989 36p \$6.50
 637 Viktimoj (Julio Baghy) reeldono 204p \$19.01
 763 Pilgrimo (Julio Baghy) reeldono 132p \$16.40
 884 Preter la Vivo (Julio Baghy) reeldono 144p \$16.40
 422 La Septaga Murdenigmo (Ronald C. Gates) 75p \$8.40
 186 Nia Fundamento sub Lupeo (G.F. Makkink) 128p. \$17.80
 428 Urd Hadda Murdita! (Deck Dorval) 196p \$21.80

KOREKTO

En nia marta numero la respondo al demando 13 en "Provu vian vertosc-on" devas esti (a), ne (b).

NOVA FONDUSO POR AEA

Herta Muller testamentis al AEA \$30 000. "Herta-Muller-Fonduso" estas kreota. La celo de la fonduso estas decidota.

EL LA REGIONOJ

Kvinslando: la unua konferenco de EFK en 1991 okazis ĉe la Noosa Lakes Motel, Noosaville, 4-5 majo. Raporto sekvos.

Okcidenta Aŭstralio (el LA NIGRA CIGNO): Postpiknika naĝado en la maro "Tie, ĉiu kiu alportis ban-kostumon naĝis. La vidaĵo de tiuj en la maro estis tro alloga por iu, kiu sin senvestigis rapidege kaj malaperis sub la ondoj. Ŝi ŝajne ne rimarkis la fotografilojn aŭ tro estimas la tri fotografil-portantojn ... Ni promesas presi (la foton) en la sekvonta numero - aŭ sur paĝo 3 aŭ en la mezo - eble ni triobligos la abonantaron?"

Ralph Harry (nu, ne regiono, sed lofanta en regiono): finpreparas version en Esperanto de sia libro "The Diplomat Who Laughed" (La Diplomato kiu Ridis). (el M/LG 2.91)

Sudaŭstralio: la verko de Charles Stevenson, "Onward Flows the Stream - Towards a History of Esperanto in South Australia" plu estas aĉeteb'la (\$3, de Europa Books en Adelajdo.)

Komenciĝis en la fino de marto sabat-posttagmezaj kunvenoj de SA familioj kun junaj infanoj lernantaj Esperanton.

(Evento dum la somerlernejo): Ne konante Max (Wearing) Ibi "al mi demandis 'kiom da jaroj havas Makso?' Ĝenite de la manko de dormo, mi aŭdis 'haroj' anstataŭ 'jaroj' kaj diris, 'Ho, li estas preskaŭ kalva.'" (de Peter Bird en TAMEN PLU)

Nova Sud-Kimrujo: NEKROLOGO - Lily Goldsmith (1908-1991)

Lily Goldsmith forpasis en la Leumesh Nursing Home, Castle Hill, la 21an de februaro. Ŝi ne estis tute sana dum pluraj jaroj - oni kredis ke ŝia ekstrema surdeco multe kontribuis al ŝia suferado.

Lily estis flegistino trejnita en Brisbano, kaj laboris dum multaj jaroj kiel obstetrikisto en la Paddington Hospitalo por Virinoj kaj poste kiel ĉefflegisto de la Klinikio por la Sano de Beboj en Wagga. Kiam ŝi emeritiĝis, ŝi transiris al Manly kaj iĝis studento de Esperanto. Rezulte de tio ŝi renkontis kaj edziniĝis kun "Tiny" Goldsmith, brita esperantisto kiu venis al Aŭstralio por renovigi intereson je la lingvo ĉi tie. Tiny mortis en marto 1972, nur unu jaron post la geedziĝo. Mallonge post la morto de sia edzo Lily transloĝiĝis al Mowll Village. Eble oni ne vaste scias ke Lily estis eksperanto pri navetado.

Laŭ artikolo de Les Scott en TELOPEO

NOVA AŬSTRALIA ROMANO ESPERANTISTA APERIS

Nia konata kaj alte respektata membro Profesoro Ronald Gates (NSW) ĵus aperigis novan mister-romanon en Esperanto. Ĝi havas la titolon LA SEPTAGA MURDENIGMO, konsistas el 75 paĝoj, kaj por fruaj mendantoj estas favora prezo: \$8.40 de la Libroservo de AEA. Ni esperas baldaŭ aperigi recenzon en TAE. □

RESPONDOJ POR LA CITKVIZO

1.ĉ; 2.g; 3.b; 4.f; 5.h; 6.d; 7.ĝ; 8.c; 9.e; 10.a

ESPERANTISTA VEGETARANO

estas la organo de Tutmonda Esperantista Vegetarana Asocio, kies unua prezidanto estis L.N. Tolstoj. La revuo aperas kvar fojojn en la jaro. Ĝi estas riĉe ilustrata. Ĝiaj dudek paĝoj estas plenaj de interesaj artikoloj pri reformitaj viv- kaj nutrad-metodoj. Bonvolu legi ĝiajn sanigajn receptojn, ridu pro ĝiaj multaj ŝercoj, kaj miru pro la alta lingvonivelo.

La gazeton eldonas la Slovaka Esperanto-Asocio. Ĝi ne havas fiksititan prezon. Ĉiu pagu laŭ sia kapablo, sed ĉar la ekzisto kaj kvalito de la revuo dependas de via malavareco, ni esperas ke kiom eble plej multaj el vi ĝin abonos. La gazeto estas abonebla en Aŭstralio ĉe Bob Felby, 6 Dorset St, Semaphore Park SA 5019 (telefono 08 49 9716). Specimena ekzemplero estos sendita al vi kontraŭ pago de la afranko.

DEZIRAS KORESPONDI

Buŝkevičiute Dagne
Str Filaretu 591-21
SU-232007 Vilnius
USSR

Strumskte Jolanta
Jamybes A-33
SU-234930 Anyksĉiai
USSR

La ĉisupraj esperantistinoj loĝas en Litovio kaj speciale deziras korespondi kun geaŭstralazianoj.

ALBANA ESPERANTO-LIGO

informas Gafur Muĉo

Kun plezuro ni sciigas vin ke la 9an de marto 1991 fondiĝis en nia lando Albana Esperanto-Ligo, kun sidejo en Tirana. Ĉi tio estis multjara deziro de la albanaj esperantistoj, sed nur nun kreiĝis kondiĉoj ebligantaj tion. Sed precipe nun kiam nia lando travivas grandan ekonomian krizon, al ni mankas rimedoj kaj materialoj ĉiuspecaj. Ni bedaŭrige nun ne havas esperantaĵojn niajn nek alilandajn. Ĉian helpon ni elkore dankos. Adreso: Gafur Muĉo, Rruga "Thanas Ziko" Nr.56, Tirana, Albanio.

THE AUSTRALIAN ESPERANTIST
Registered by Australia Post
Publication No. WBG 2488

If undeliverable return to
D. Broadribb
46 Great Eastern Highway
Bakers Hill WA 6562

SURFACE
MAIL

Postage
Paid
Vic. Park. E
WA 6101